

Biskop Henrik Stubbjær

Juleaftens gudstjeneste i Viborg Domkirke 24/12 – 15 kl. 13.00

Læsning: Esajas 9, 1 – 6a. Prædiketekst Luk. 2, 1 – 14.

Salmer: 94, 104/ 119, 121.

Bøn

Kom Jesus vær vor hyttegæst

hold selv i os din julefest

Da skal med Davids-harpens klang

dig takke højt vor nytårssang.

Amen

Velkommen til julegudstjeneste i Domkirken. Fra nær og fjern er I kommet, for at vi sammen kan fejre julegudstjeneste. Alle forberedelserne ligger bag os – for nu er det jul. Vi søger sammen for at synge de salmer,

vi elsker, og høre juleevangeliet om et lys i mørket, som bringer tro, håb og kærlighed.

Og vi kommer her for at få tid til refleksion og til at ønske hinanden en glædelig jul, for det er der liv i!

For mange år siden var jeg i Egypten. Jeg havde fået lov til at bo en uge i et af de ældste klostre i Egypten. Det er fra det 2. århundrede og ligger meget langt ude i ørkenen i Wadi Natrun. Udenfor klostrets metertykke mure er alt gold ørken, men inde i klostret er der græs og palmer, og en gammel og smuk kirke. Jeg fik lov til at følge de koptiske munkes dagligdag, som var, som den havde været i mange hundrede år. Vi stod op kl. 3 om natten. Alt var bælgmørkt. Kun stjernerne lyste, og i kirken var der olielamper, som gav et sparsomt lys, så læserne kunne læse op fra bibelen - ind imellem afbrudt af munkenes vekselsang. Dagen begyndte med en morgenandagt, som varede godt to timer. Og derefter gik man lige over i en morgengudstjeneste med altergang, som varede i godt tre timer. Så ingen skal klage over en dansk gudstjeneste, som tager ca. en time!

Da vi kom til nadverfejringen, blev der båret en stor kurv med store runde brød ind. Brødene var lige bagt i klostrets store bageovn, og de var velsignede. Præsten valgte nu det flotteste brød – det mest runde og fine, og dette brød blev indstiftet, så det kunne bruges til nadver.

De koptiske munke er ortodokse, og jeg vidste godt, at jeg som luthersk kristen ikke kunne deltage i nadveren, fordi der er nogle teologiske forskelle mellem lutheranere og ortodokse. Så jeg blev nede i kirken, da munkene gik til alters. Men da gudstjenesten så var slut, blev kurven med brødene igen båret frem, og præsten delte nu ud til alle, så også alle de velsigende brød blev spist. Og her regnede jeg med, at jeg også kunne være med. Så jeg stillede mig i køen. Da jeg kom frem til præsten, som havde ledet gudstjeneste, spurgte han mig, om jeg var ortodoks kristen (hvilket han jo udmærket vidste, at jeg ikke var – for jeg skilte mig jo lidt ud fra alle munkene i deres sorte munkekutter). Jeg måtte jo svare nej. Og så sagde han, at han beklagede, så kunne jeg desværre ikke få noget af brødet. Jeg ved ikke, om I kan forestille jer, hvordan det var – at gå ned på min plads igen uden at have fået brødet. Det var jo pinligt for både ham og mig.

Bagefter kom den munk, som tog sig lidt af mig, og sagde undskyldende, at klostrets regler forbød dem at give det velsignede brød til andre end ortodokse. Og så havde han taget et helt brød med fra bageriet til mig, som en lille trøst!

Hele ugen deltog jeg i klosterlivet, og den sidste dag, jeg var i klostret, var det den stedlige biskop, som skulle have morgengudstjenesten. Da gudstjenesten var slut, og vi kom til uddelingen af de velsignede brød, fik biskoppen øje på mig, som jo stadig sad på min plads, og han vinkede mig op. Jeg forsøgte stilfærdigt at gøre ham opmærksom på, at – det *havde* jeg ligesom prøvet,

og det gik ikke, for jeg var jo ikke ortodoks. Så vinkede han igen lidt tydeligere. Jeg afviste igen – også lidt tydeligere. Men så vinkede han for tredje gang – nu endnu mere voldsomt. Og så tænkte jeg: når han nu for tredje gang vinker mig op ... så jeg går op foran alteret, hvor han stod og delte brød ud. Han gav mig af brødet.

Kan I fornemme, hvilken følelse det var – pludselig at blive set og blive inviteret ind i fællesskabet og få brødet?!

Efter gudstjenesten blev der en voldsom opstandelse, og munkene flokkedes omkring biskoppen og spurgte ham, hvordan han kunne give mig brødet. Nu havde man siden det 2. århundrede levet i troskab mod klostrets og kirkens regler, og så kom han og brød dem ved at give mig brødet. Hvordan kunne han gøre det? Biskoppen svarede: "Jeg gav ham brødet, fordi jeg elsker ham!" Så blev der ikke spurgt mere. Først var der én munk, som gik, så en anden, og til sidst stod han der helt alene.

Det blev en fantastisk oplevelse for mig – af, at kærligheden kan sætte sig igennem og nedbryde alle de skel og grænser, vi er så gode til at sætte. Hvordan kærligheden sætter sig igennem og fjerner alle de kasser, vi er så gode til at putte hinanden ned i. Hvordan kærligheden skaber glæde og giver håb - skaber åbne fællesskaber.

Det er, hvad julen handler om. Om en kærlighed der bryder igennem fra himmel til jord, og som vil smitte. Vi

fejrer, at Gud kom til os mennesker i barnet i krybben i Betlehem. Gud steg ned fra sin ophøjede himmel og lod sig føde ind i verden, fordi han elskede verden så højt, at han ikke kunne leve med den afstand, som var blevet mellem ham og menneskene.

Julenat satte kærligheden sig igennem i verden, og verden blev aldrig den samme igen. Vi mennesker fik en ny begyndelse – ja helt konkret fik vi faktisk en helt ny tidsregning i verden. Men også på et højere plan fik vi en ny begyndelse, bygget på Guds kærlighed og Guds accept af hver eneste af os, som helt unik og uendelig værdifuldt.

Barnet i Betlehem kan synes både sødt og ufarligt. Men det er det langt fra – for der sker noget med os, i mødet med ham.

Min kone, som også er præst, havde for nylig en julegudstjeneste for børn, og hun spurgte børnene, om der var nogen af dem, som havde prøvet at holde et nyfødt barn i deres arme? Der var flere som rakte hånden op – for det havde de. Og så spurgte hun, hvad det gjorde ved dem at holde sådan et lille barn i armene? En svarede, at det gjorde hende **forsigtig**. En anden svarede, at det gør os **følsomme** og en tredje svarede, at man bliver **blød**.

Og hvor har de ret. Det er netop det, det gør ved os. Gud valgte at komme til jord i barnet i Betlehem for at vende op og ned på vores menneskelige logik. Han kom for at vise, at styrken er i det sårbare, at den største er i

den mindste, at magten er i kærligheden, og at sejren er i korset.

Julen er Guds kærlighedserklæring til verden og til os mennesker, og lader vi denne kærlighedserklæring finde ind til vore hjerter, så er det den stærkeste forandringsmagt, verden kender, for så vil vi pludselig se på verden på en ny måde.

Mon ikke det er det, som filmen "Emma og Julemanden" – som mange af os garanteret har set, vil fortælle os. De af os, som har set filmen, ved, at det var netop her i Viborg Domkirke, at de fandt vejen til nøglen, som kunne bekæmpe ondskaben. Og nøglen var det varme hjerte, som gjorde det af med ondskaben og frygten.

Juleevangeliet fylder os med håb. Det gør os både forsigtige og følsomme, og det får os til at se hinanden i et nyt lys og får os til at se på verden med nye øjne.

Vi glædes over, at det lykkedes for verdens statsledere, at blive enig om en ambitiøs klimaaftale i Paris. Så vores børn og børnebørn også skal få lov at opleve jordens skønhed. Det er vel en af de bedste julegaver, verden har fået i år.

Vi har brug for at blive standset og blive mindet om den kærlighed, som sprænger alle vore menneskeskabte skel – ikke mindst i denne jul. For vi lever i en verden hvor frygten har ramt os, og hvor ekstreme kræfter forsøger at knægte frihed, lighed og menneskelighed og i stedet indføre totalitære styre ved hjælp af terror og vold.

Frygten er kommet tæt på os i terroren i Paris og i København, men også i den direkte oplevelse af krigens rædsler - ikke i form af kampvogne og soldater og bomber, men på den måde, at krigens ofre kommer ind over vore grænser vandrende på vore motorveje, kvinder og børn og ældre i kørestole. Det er skræmmende, for hvor skal det ende? Hvem er de? Hvor mange vil komme? Frygten står på spring - den vil lamme os, den har tendens til at lukke os om os selv og gøre os blinde. Dette er hvad den jødiske forfatter og nobelfredsprismodtager og tidligere KZ-fange Elie Wiesel så rammende beskriver når han siger:

”Den politiske fange i sin celle, de sultne børn, de hjemløse flygtninge - ikke at reagere på deres vilkår, ikke at afhjælpe deres ensomhed ved at give dem et glimt af håb, er at forvise dem fra menneskets hukommelse. **Og ved at nægte dem deres menneskelighed, forråder vi vores egen.**”

Julenat blev Gud menneske - og gennem sin kærlighed åbner han ind til vores menneskelighed. Og det forunderlige er, at vi bliver mere menneskelige, jo mere vi giver af os selv. Det lærer og erfarer vi juleaften.

I dag er det os, der bliver talt til, når englen siger:
»Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: **v11** I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren.”

Lad glæden og håbet fylde i aften - og lad os tage det med, når hverdagen melder sig

Glædelig jul - alle sammen
Amen.